

Vej og Park

– Byfornyelsen og samskabelse

Indledning

I forbindelse med en byfornyelse bestemmer Tønder Kommune sig for at inddrage borgerne i processen. De ved, at det vil kræve en yderligere investering af tid, men vurderer i denne forbindelse, at investeringen er godt givet ud. Tønder Kommune er samtidig indforstået med, at en reel inddragelse af borgere medfører, at vi ikke ved præcis hvilken løsning, der kommer ud af processen. For at inddrage borgerne bliver landdistriktskoordinatoren i første omgang involveret, men det bliver aftalt, at en repræsentant fra Vej og Park også skal være en del af processen fra start til slut.

Nysgerrighed på sagen

Landdistriktskoordinatoren inviterer i første omgang til en række borgermøder for at være nysgerrig på borgerens udgangspunkt. Alle borgere i byen er som udgangspunkt inviteret til møderne, men der er et særligt fokus på at gøre opmærksom på byfornyelsen især for de borgere, der bor i det distrikt, som er i centrum for byfornyelsen. Derudover er repræsentanter fra blandt andre erhvervsråd, lokalråd og ældrerådet også inviteret til at være med i borgergruppen. Møderne bliver afholdt på en måde, så alle borgere har mulighed for at komme til orde omkring hvilke muligheder, de ser i den kommende byfornyelse. Medarbejderen fra Vej og Park er med til mødet først og fremmest for at lytte til, hvad borgerne har på hjerte. Han er dog også med for at kvalificere samtalerne gennem sin ekspertviden på området.

På mødet bliver det foreslået at en ensrettet gade fremadrettet skal ændres til at være ensrettet i den modsatgående retning. Det er som udgangspunkt en erhvervsdrivende i området, som mener det vil være nemmere for folk at komme til hans og andres forretninger, hvis ensretningen ændres. Et par andre borgere stemmer ligeledes i, og mener at ensretningen skal ændres. Marioteten af borgerne på mødet er i første omgang hverken for eller imod. Men i løbet af mødet bliver de overtalt til også at gå ind for projektet. Her er det vigtigt, at facilitatorerne af mødet ikke kaster sig ud i det første og bedste forslag, men bliver ved med at undersøge udgangspunktet – hvad er det borgerne ønsker at få ud af ændringen? Er det majoritetens interesser, der bliver tilgodeset i løsningen eller er der stadig flere stemmer i sagen, som mangler at blive hørt? Da der er nogle i forsamlingen, der har meget stærke holdninger til ensretningen er det specielt vigtigt, at alle relevante perspektiver bliver hørt i sagen. Det er den samlede mængde af perspektiver, der kan give et retvisende billede af sagen, som man kan tage videre til næste fase – at udforske mulige løsninger. Derudover stiller medarbejderen fra Vej og Park en række spørgsmål, som kan have betydning for det mulige felt af løsninger på sagen. Hvad er de typiske kørselsmønstre? Hvornår på dagen bliver vejen ofte brugt? Bliver vejen oftest brugt i forbindelse med handel i butikker, eller bliver vejen også brugt af andre? Det er allerede før mødet tydeligt for medarbejderen fra Vej og Park, at disse spørgsmål må bakes op af konkrete målinger på området, som rækker ud over det specifikke borgermøde. Derfor har medarbejderen for Vej og Park indsamlet information om, hvem der bruger vejen hvornår og taget denne information med til mødet for at kvalificere diskussionen. Det er derudover klart at de deltagere, som er med til borgermødet, ikke nødvendigvis er repræsentative for hele byen. Dem der er med til mødet har allerede forinden ofte en klar holdning til ting, som de gerne vil have ændret, imens det antages at mange af de borgere, som ikke deltager på mødet, synes at byplanlægningen er fin, som den er. Derfor laver medarbejderen fra Vej og Park med udgangspunkt i ønskerne fra det første borgermøde et spørgeskema, som gennem en randomiseret proces

bliver sendt ud til 20% af indbyggerne i byen. Her får flere borgere mulighed for at give deres mening til kende omkring byfornyelsen, så flere stemmer bliver inddraget i processen. Her bliver der også stillet et specifikt spørgsmål vedrørende ændringen af ensretningen i den specifikke gade. Medarbejderen fra Vej og Park og Landdistriktskoordinatoren faciliterer med udgangspunkt i besvarelsen af spørgeskemaet et nyt borgermøde, hvor de vil udforske mulige løsninger.

Udforskning af løsninger

Som en del af udforskningen af løsningerne kommer medarbejderen fra Vej og Park også med sine betragtninger, som kan være relevant viden, der kan have indflydelse på borgergruppens beslutning om hvilken løsning, der er bedst.

Hvis ensretningen bliver flyttet, så lukkes en udkørselsmulighed fra området, og det er som udgangspunkt vigtigt, at alle til mødet er indforstået med dette. Samtidig vil flytningen af ensretningen have en stor konsekvens for gaden. Det vil ikke være tilstrækkeligt blot at bytte om på ensretningsskiltene som enkelte borgere tror – derimod skal hele gadens skråparkeringer laves om på ny, hvilket er en bekostelig affære. Hvis pengene på byplanlægningen bliver brugt her, vil de ikke kunne blive brugt andre mulige steder i byen. Derudover præsenterer medarbejderen fra Vej og Park resultatet af spørgeskemaundersøgelsen. Et resultat af besvarelserne er, at 80% ikke ønsker at ændre ensretningen i gaden. Derudover er mange af de adspurgte i spørgeskemaundersøgelsen mere opmærksomme på trafiksikkerheden, som de mener er manglende i den specifikke gade, grundet mange uheld i området.

Mulighederne for den konkrete byplanlægning ser i første omgang til at have to muligheder – den ene mulighed er at ændre ensretningen, imens den anden mulighed er, at beholde ensretningen som den er i dag. Da flertallet ikke ønsker ensretningen ændret samtidig med at en gruppe stærke stemmer i byen ønsker ændringen, bliver borgergruppen sammen udfordret på at finde flere løsninger, end de to umiddelbare tilgængelige løsninger. Gennem diskussion og samtale bliver det foreslået at ensretningen skal fjernes helt, så det både bliver muligt at køre til og fra området af den samme vej. På samme måde som at ændre ensretningen er denne løsning dyrere, end at beholde den nuværende løsning. Dog har den også en række fordele: At fjerne ensretningen ville betyde, at parkeringspladserne på vejen skulle fjernes i begge retninger. Medarbejderen fra Vej og Park kan forklare gruppen, at denne løsning anlægsmæssigt vil blive dyr, men at den vedligeholdelsesmæssigt formentlig vil blive billigere. Det er grundet, at der har været mange uheld på den ensrettede gade i forbindelse med parkering, som har betydet at mange skilte og kantsten er blevet beskadiget. Disse ulykker vil blive formindsket eller fjernet helt med baggrund i den nye løsning. Derudover ville fjernelsen af ensretningen kunne tilgodese større trafiksikkerhed for bløde trafikanter såsom cyklister og folk på løbehjul, som også blev kraftigt efterspurgt i besvarelserne i spørgeskemaet. Det ville kunne lade sig gøre med udgangspunkt i den nye løsning, da fjernelse af ensretningen ville give en tydeligere markering af forskellen mellem fortov, cykelsti og vej.

Medarbejderen fra Vej og Park italesætter samtidig, at denne løsning vil kunne understøtte den større byplanlægning for området, da der snart skal bygges en ny stor børnehave i forlængelse af den nuværende idrætshal, hvilket kommer til at kræve en større færdselsårer gennem byen og hen til den nye børnehave. Eftersom vejen fører direkte ned til den nye børnehave, kan ændringen af vejen også øge trafiksikkerheden for de børnefamilier, som vil kunne bruge vejen for at komme til børnehaven.

Medbestemmelse

Borgerne bliver i fællesskab enige om at fjerne ensretningen i begge retninger. Tønder Kommune kunne ikke have forestillet sig denne mulige løsning, før processen startede. Det understreger et vigtigt aspekt af samskabelse - at vi ikke kender løsningen på forhånd.

Medansvar

Der er elementer af borgerens medansvar inkluderet i denne løsning. Ved at fjerne ensretningen vil det i praksis betyde, at borgeren vil være nødt til at vælge andre parkeringspladser, for at gøre deres indkøb i området. Derudover bliver der nedsat en arbejdsgruppe med udgangspunkt i repræsentanterne fra borgermødet, som skal understøtte at kommunikationen om løsningen skal nå ud til forskellige borgergrupper. Derfor er blandt andre erhvervsråd, lokalråd og ældrerådet også inkluderet i borgergruppen, som herefter får til ansvar at videreformidle processen omkring valget af den fælles løsning for byplanlægningen for området.

Borgerne føler, at deres stemme er blevet hørt i processen, hvilket også har betydet, at de har et stort ejerskab til de ændringer, der bliver lavet i forbindelse med byfornyelsen. Både deltagelsen i spørgeskemaundersøgelsen og borgergruppemøderne har vist et stort engagement fra borgernes side. Der er blevet skabt momentum gennem projektet til, at borgerne kan være medspillere i den fremtidige byplanlægning.